

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ : «ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ»

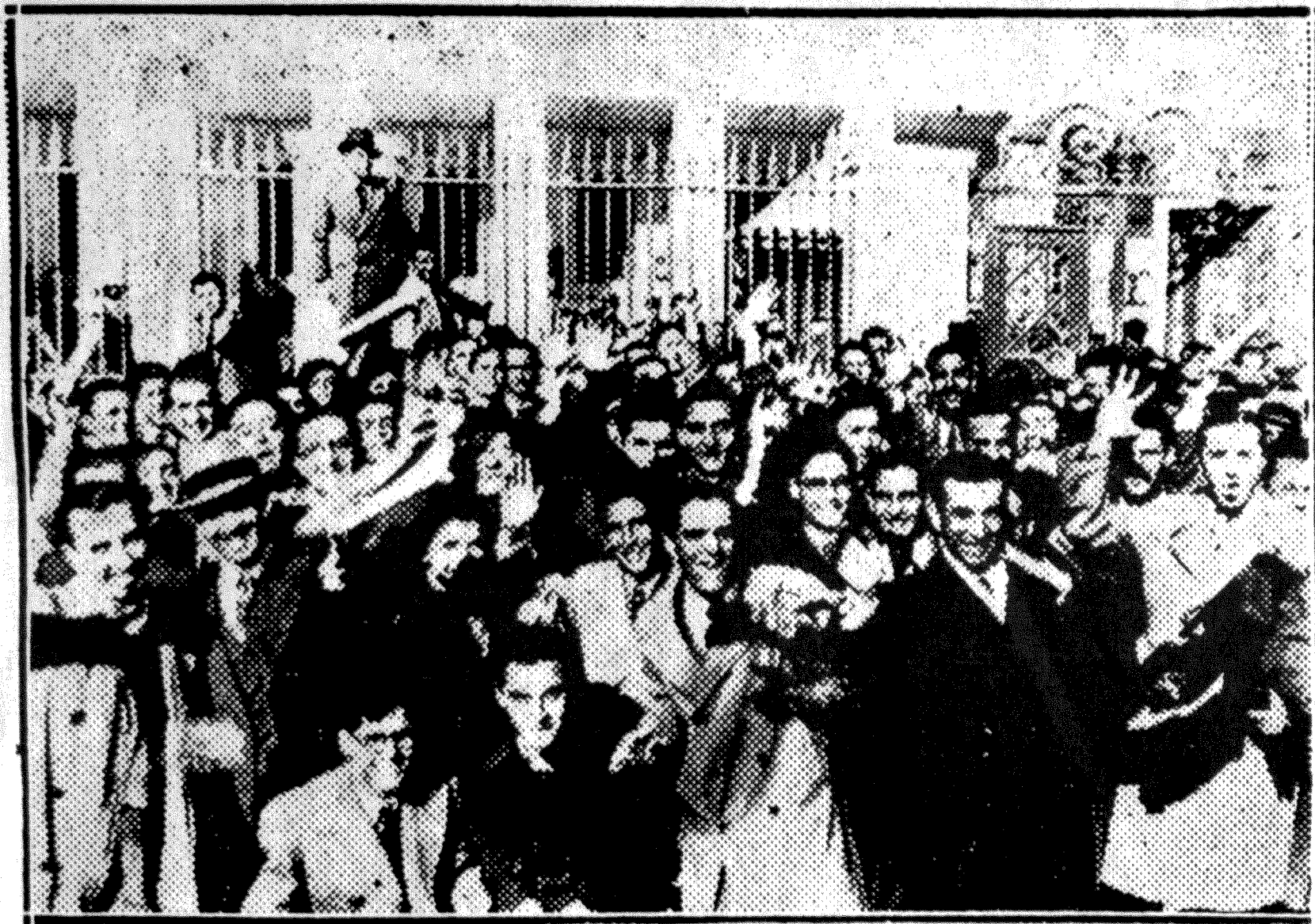
Η ελληνική επιστήμη, χωρίς έγκοδια και χωρίς μέσα, δίχως παρότρυνση και δίχως υποστήριξη από το περιβάλλον της και το κράτος, πολλές φορές δέ και με την εκδηλη αδιαφορία ή και έχθρότητά τους, έμεινε ως τώρα μακριά από το έθνος, από τα προβλήματα και τις ανάγκες του. Η συντηρητική μας κοινωνία προσπάθησε πάντα να χωρίσει την επιστήμη από το λαό, συχνά δέ και τον επιστήμονα από την επιστήμη του, βάζοντας φραγμούς ανάμεσά τους, παρεμβάλλοντας εμπόδια - τεχνικά και κοινωνικά - ανυπερόδμητα. Ο παρασιτικός χαρακτήρας της κοινωνίας αυτής ώθησε την ελληνική επιστήμη στο αδιέξοδο, και το ανθρώπινο υλικό της σε απαθλίωση. Η άπουσία κάθε γόνιμης και δημιουργικής δράσης αγείρεσε από την επιστημονική έρευνα τό αντιζωϊκό της και κατέστησε τόν επιστήμονα περιττό ή διακοσμητικό πρόσθετο. Ο μαρξισμός τών επιστημών στην Ελλάδα κατά την τελευταία περίοδο ήτανε τό αναπόφευκτο επακόλουθο τού όλου οικονομικού και κοινωνικού μαρξισμού μας. Η κοινωνική παρακμή είχεν ως μοιραίο επακόλουθο την επιστημονική παρακμή.

Τό πολιτικό κλίμα κάτω από την καταθλιπτική πίεση τών δυνάμεων της κοινωνικής αποσπασματικής και της τεταρτοαυγουστιανής δικτατορίας, όπου κάθε ελευθερία έρευνας και γνώμης είχε καταπνιγεί, διαμόρφωσε ανάλογο επιστημονικό κλίμα, μέσα στο οποίο αναπτυχθήκανε τά φητά τού άρισμοού, της άσποτης και παρασηνιακής ανάδειξης, της ύποταξης της επιστήμης στα ζελεύσματα τού αυταρχικού κράτους. Τό Πανεπιστήμιο καταρραζιώθηκε, ή παντοδύναμη άσφαλεία τό δικτύωσε από παντού, οι προοδευτικοί επιστήμονες πήρανε τό δρόμο της έξορίας, ή πανεπιστημιακή νεολαία έμεινε χωρίς φώτα, ή μαθητική χωρίς διαπαιδαγώγηση, τό έθνος χωρίς επιστημονικά όπλα. Καίανε τά βιολία στους δρόμους και καταδιώκανε κάθε προοδευτικό επιστήμονα, δημόσιο λειτουργό ή ιδιώτη.

Όμως ή επιστήμη είναι παιδί της ελευθερίας, όσες φορές δέν είναι ή μητέρα της. Και δέν μπορεί να άνθήσει σε φασιστικά θερμοζήπια. Η επιστημονική πρόοδος συνδέεται άναπόσπαστα με τή γενική πρόοδο και με τις καταστάσεις εκβίνας της κοινωνίας, όπου ή αναζήτηση τού μέλλοντος υιοθετείται σαν έπιταξτική προσταγή τού παρόντος. Χώρος για την επιστήμη υπάρχει μόνον εκεί όπου ή κοινωνία όρνά να κατακτήσει τό περιβάλλον της, εκεί τού έξοδευτέρου, που κατανικά τά γήρω της εμπόδια. Οι άγώνες τού έθνους για την ελευθερία του κατά της φασιστικής δουλείας, στα άλδανικά βουνά και κατά τού τριπλού έθνικού ζεγού δημιουργήσανε σήμερα αυτό τό χώρο για την ελληνική επιστήμη. Θέλουμε να πιστεύουμε πως ή Εταιρία μας θα τόν χρησιμοποιήσει, θα τόν εξμεταλλευθεί προς κοινό όφελος.

Ζητούμε να καταφύγουμε την επιστήμη σαν κοινωνικό προνόμιο και να την καταστήσουμε ζωικό άπόστημα. Να μετατοπίσουμε τις έπιζές και κοινωνικές βιαιές της από τή συντηρητική όλιγαρχία στο λαό. Αυτό είναι τό πρώτο.

Χωρίς καθόλου να παρενοχλούμε τή διαίρεση τών επιστημών, παραδειχόμενοι πιστόχουνα την ενότητα τους από τήν πλευρά της άλληλοεπίδρασης, τή στενή, την οργανική σύνδεση τού υπάρχει ανάμεσα στη βιομηχανία ή

Από την χθεσινή άπεργία τῶν Φοιτητῶν. Οἱ φοιτητῆς διαδηλώνουν
μπροστὰ στὸ Πανεπιστήμιο.

στή γεωργία και τις επιστήμες, την οικονομική πρόοδο και την επιστημονική έρευνα και εφαρμογή, τις επιμέρους επιστήμες και τη φιλοσοφία, τις θετικές επιστήμες των κλάδων μεταξύ τους. Αναχωρούμε από την προϋπόθεση ότι ή μιά επιστήμη βοηθεί την άλλη, και όλες μαζί την κοινωνία και την εξέλιξή της. Αυτό είναι το δεύτερο.

Θέλουμε να ενώσουμε όλους τούς επιστήμονες μαζί σε μιά υψιστη προσπάθεια για τό έθνος. Νά θέσουμε στή διάθεσή του τά εφόδια, τις γνώσεις και την πείρα μας, ώστε να χρησιμεύσουν για την υλική και πνευματική ευημερία του λαού που είναι και δική μας ευημερία. Την ελληνική επιστήμη και τούς Έλληνες επιστήμονες στην ύπηρεσία της ανοικοδόμησης. Νά ή τρίτη επιδίωξή μας.

Τήν ανασυγκρότηση και την ανοικοδόμηση τής χώρας μας τή θεωρούμε δυνατή, κατορθωτή, πραγματοποιήσιμη. Καί τή βλέπουμε σαν ένα σύνολο από υλικές και πνευματικές προσπάθειες, συντονισμένες και κατευθυνόμενες, σαν μιά στράτευση όλων τών δυνάμεων τής προοδευτικής ελληνικής κοινωνίας, προς τό σκοπό να δοθούν στο έθνος μας, που τόσο ταλαιπωρήθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετηρίδες, νέες στερεές βάσεις μιάς πολιτισμένης ζωής που να στηρίζεται στην εργασία και την παραγωγή και να πραγματοποιείται προς τό κοινό όφελος. Στή στράτευση αυτή ή ελληνική επιστήμη έχει να παίξει ένα ρόλο από τούς πιο σημαντικούς για τό όλο έργο τής ανοικοδόμησης. Άνοιγει μπροστά της τούς πιο λαμπρούς ορίζοντες, αν και τή θέτει ταυτόχρονα στην πιο δεινή δοκιμασία.

Μά όταν λέμε ανοικοδόμηση έννοούμε τις πιο ριζικές, τις πιο βαθιές και τις πιο ριζοσπαστικές μεταβολές στην κοινωνική και έθνική μας ζωή, έννοούμε την πιο δυνατή και μέ τά πιο σύγχρονα τεχνικά μέσα εκμετάλλευση του πλούτου μας, την ενεργητική αξιοποίηση τής εργασίας του μέσα στους ανώτατους αποδοτικούς όρους, τή μετατροπή τής Ελλάδας σε βιομηχανική χώρα, την αποκατάστασή της σε ανώτερα επίπεδα υλικού και πνευματικού βίου, γιατί μόνο μέσ' απ' αυτές τις μεταβολές μπορεί να φτάσει ή χώρα σ' ένα πραγματικό σοσιαλιστικό καθεστώς. Έννοούμε τό όριστικό τέρμα τής σημερινής αθλιότητας. Ό καθένας μας λοιπόν καταλαβαίνει τί είδους καθήκοντα μπαίνουν μπροστά μας απέναντι σε μιά τόσο μεγαλειώδη προσπάθεια του λαού και μέχρι ποιού σημείου οι επιστήμονες πρέπει να άφομοιώσουνε τις πιο τελευταίες, ακόμα και τις πιο λεπτομερειακές επιστημονικές κατακτήσεις, για να φανούνε αντίξιοι προς τό επιδιωκόμενο έργο.

Ή εταιρία που ίδρύουμε έχει αυτό τόν προορισμό. Νά συνενώσει τούς επιστήμονες, να τούς προετοιμάσει, να τούς εξοικειώσει στα γενικά και ειδικά προβλήματα τής ανοικοδόμησης, ώστε να καταστούνε άληθινοί πρωτοπόροι του λαού και του έθνους μας.

Ή επιστήμη συνεβάδιζε πάντα μέ την πρόοδο.

Ή ελληνική επιστήμη δέν μπορεί ν' άποτελέσει εξαίρεση.

Άθήνα, 17 Νοεμβρίου 1945

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ Ο ΤΑΜΙΑΣ
Δ. ΚΑΒΒΑΔΑΣ Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ-Ι. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ΚΙΤΣΙΚΗΣ Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ, Θ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Η. ΗΛΙΟΥ, Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΕΑΣ, Σ. ΜΑΞΙΜΟΣ, Γ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ, Χ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ, Σ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Άνταϊος, άρ. 12, 30.11.1945